

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik

w sprawie wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Sędziego Sądu Rejonowego [...] w [...] X. Y., na posiedzeniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej 19 marca 2026 r., wniosku Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez Sędziego Sądu Najwyższego Marka Dobrowolskiego w sprawie o sygn. I ZI 38/24,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

I.1. 8 sierpnia 2024 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) Prokuratura Regionalna we Wrocławiu, na podstawie art. 29 § 5 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższy (dalej także: uSN) wniosła o zbadanie czy sędzia Sądu Najwyższego Marek Dobrowolski, spełnia w sprawie I ZI 38/24, wymogi niezawisłości i bezstronności sędziowskiej z uwzględnieniem okoliczności towarzyszącym jego powołaniu i jego postępowaniu po powołaniu.

I.2. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że SSN Marek Dobrowolski został powołany na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3, dalej także: ustawa o zmianie KRS), a orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazuje na możliwość naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności sędziów powołanych

na urząd na wniosek tak ukształtowanego organu. Wątpliwości dotyczące funkcjonowania KRS oraz powiązanie niektórych jej członków z podejrzanymi w postępowaniu karnym, którego dotyczy wniosek rozpatrywany w sprawie o sygn. I ZI 38/24 ([...]), wedle Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu, w całości uzasadniają wniosek.

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

II.1. W pierwszej kolejności wskazać należy, że w ocenie Sądu Najwyższego konstrukcja juretyczna procedowania w przedmiocie tzw. testu bezstronności sędziego powoduje, że skuteczne skorzystanie z tej drogi wyłączenia sędziego ze składu – na poziomie Sądu Najwyższego – jest trudne do zrealizowania zarówno z powodu obwarowań ustawowych co do samego wniosku, jak i losowanych składów mających orzekać w przedmiocie wniosku. Słusznie w liczonych orzeczeniach zwracano na to uwagę (np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22). Składanie wniosków o tzw. test bezstronności może stać się sposobem na sparaliżowanie postępowania w sprawie. Ponadto postanowieniem z 20 października 2023 r. Sąd Najwyższy w sprawie III CB 40/23 skierował do TSUE pytania prejudycjalne (sprawa C-748/23), co stanowiło przesłankę do zawieszania postępowania w sprawach z tzw. testu bezstronności sędziego.

Pomimo iż powyższe jest znane, Prokuratora Regionalna we Wrocławiu złożyła wniosek o tzw. test bezstronności sędziego, a następnie, 18 grudnia 2025 r., 9 stycznia 2026 r. oraz 18 lutego 2026 r. Prokurator Regionalny we Wrocławiu skierował do Sądu Najwyższego pisma, których celem jest podjęcie czynności skutkujących rozpoznaniem wniosku o test niezawisłości.

II.2. Dokonując analizy uregulowania ustawowego wskazać należy, że warunkiem dopuszczalności wniosku o tzw. test bezstronności sędziego jest wskazanie, poza samymi okolicznościami związanymi z powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego, także okoliczności dotyczących jego postępowania po powołaniu (art. 29 § 5 uSN) oraz wykazanie okoliczności uzasadniających złożone żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (§ 9), wskazujących, że te

wszystkie okoliczności dotyczące sędziego objętego wnioskiem (towarzyszące jego powołaniu oraz jego postępowania po powołaniu) w realiach tej konkretnej sprawy mogą – uwzględniając nadto okoliczności dotyczące uprawnionego oraz charakter sprawy - doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r. III CB 10/22, z 21 grudnia 2022 r. I NB 3/22).

Wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie. Nie wystarczy zatem przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (w szczególności czynności jurysdykcyjnych, prejurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi w sferze publicznej czy innej działalności publicznej), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności. Konieczne jest ponadto wykazanie okoliczności świadczących o tym, że może to oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22 z 15 marca 2023 r., III CB 22/22; z 29 marca 2023 r., III CB 9/23; z 6 kwietnia 2023 r., III CB 19/23; z 2 sierpnia 2023 r., III CB 29/23; z 6 września 2023 r., III CB 31/23; z 4 października 2024 r., I ZB 54/24, z 5 listopada 2024 r., I NB 2/24, z 15 stycznia 2025 r. III CB 125/24, z 29 stycznia 2025 r. III CB 1/25).

II.3. Zgodnie z art. 29 § 4 uSN okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 uSN oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie.

Wniosek niespełniający powyższych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

II.4. Brzmienie przywołanych przepisów jednoznacznie wskazuje na to, że wykluczone jest abstrakcyjne badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności. Wykluczone jest zatem odnoszenie się wyłącznie do okoliczności o charakterze generalnym odnoszących się do systemowych rozwiązań procesu nominowania kandydatów na sędziów i dalej powoływania sędziów, lecz należy wskazać na indywidualne okoliczności powołania. Jak wskazano, fakty uzasadniające złożenie wniosku muszą wskazywać na brak niezawisłości lub bezstronności sędziego w konkretnej sprawie ze względu na indywidualne okoliczności dotyczące jego powołania na urząd sędziego (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 marca 2025 r., III CB 42/23).

II.5. Z treści złożonego przez Prokuraturę Regionalną we Wrocławiu wniosku wynika, że jedyną przyczyną złożenia wniosku było to, że SSN Marek Dobrowolski został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek KRS ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Tak sformułowany zarzut nie może być skuteczny w postępowaniu toczącym się w trybie art. 29 § 5 i nast. uSN, jako mający charakter ogólny, mogący odnosić się do każdej sprawy rozpatrywanej przez sędziego objętego wnioskiem. Nie przywołano żadnych indywidualnych okoliczności dotyczących powołania SSN Marka Dobrowolskiego na urząd sędziego Sądu Najwyższego oraz jego zachowania po powołaniu, które wskazywałyby na naruszenie standardu bezstronności i niezawisłości tego sędziego w sprawie I ZB 65/24. W szczególności brak jest takiego odniesienia do zachowania SSN Marka Dobrowolskiego w kontekście wskazywanych powiązań niektórych z członków Krajowej Rady Sądownictwa z podejrzanymi w sprawie [...].

II.6. Mając na względzie powyższe, wniosek podlegał odrzuceniu na podstawie art. 29 § 9 pkt 2 i § 10 uSN.

[M. T.]

[r.g.]